

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio II. An liceat remedium petere à maleficis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

(Nota hoc sanè intelligendum, vt & quædam sequentia. Nam aquam benedictam adhibere, vt remedium naturale, vel addito ritu aliquo superstitioso id vere malum: sed eam adhibere, vt quid Sacramentale, & vim tribuere Deo per sacramentalia sua, ad corroborationem fidei, mirabilia operari solito; item vt dæmonis maleficium, vel præstigium cesset. hoc pium & licitum esse Catholicus nullus potest negare, vt docebo sec. 3.) & de lumine cerei paschalis, & de aqua b. prismatis, [de his idè censeo quod de aqua lustrali] Abstinerè à capite animalium in honorem S. Apollonia vel Blasij: vel vere carpitum luminis consecrati hoc non intelligo, si loquitur de cera benedicta seu candelis probo ritu benedictis. errat. (crux facta de lignis palmarum, balnea in vigilia Natiuitatis & Carnis pruij contra febres, & dentium dolorem, non comedere carnes in die Natalis Domini, contra febres, vel ad honorandum sanctum Nicol. aum pro diuitijs acquirendis, petendo elemosynam, (hæc omnia satis clara sunt) eundo ad Sanctum Valentinum contra morbum caducum, ponderando puerum cum siliqine vel cera, (in his potest aliqua superstitio ab extrinseco aduenire: sed secundum se pia sunt & licita) portare crucem circumquaque per campos in vere contra tempestates (si non fiat, vim ponendo in tempore veris, non est superstitiosum, sed licitum:) in certis oblatis super altare, sicut lapidibus in die S. Stephani, & sagittis sancti Sebastiani (hoc quoque pium, si tantum fiat in honorem, & commemorationem certaminis horum Sanctorum, sine fiducia in materia, forma numero, &c.) addit de acu qua tetigit vestem mortui, de lignis furcæ, de lignis coniungendis contra febres, de hostia non consecrata febres (hæc vere superstitiosa sunt,) contra ictericiam de vrina; de pullis, &c.]

A puto legendum, de pediculis, neque hoc est superstitiosum, cum sublit ratio physica.

QVÆSTIO II.

An liceat remedium petere à maleficis?

B

ATISSIME hæc quæstio patet, in qua multi multa scripsere, multi etiam periculose admodum errarunt.

Certum est vt hodie, sic etiam olim fuisse, qui maleficia maleficis tollerēt. Nam cum Corybantes essent numero LII. eorum XXXII. crediti sunt maleficia inferre, alij vero XX. eadem amoliri. Sic Scholiast. Apollonij lib. 1.

C

Dico primo falluntur iurista, qui existimant iure ciuili licere maleficijs: vt, in bonum finem: nempe ad curandos morbos, vel ad repellendas tempestates, vt Hostiens. in summ. Azo in summ. Pet. Aerodius lib. rer. indicat. 8. titul. 7. cap. 5. Barr. Salycet. Godefrid. & alij in leorum C. de malefic. Troilus Maluetius de sortibus,

D

Grillan. de sortileg. & alij communiter dico falluntur, quia legem illam Constantini qua nituntur a, recentiore lege sustulit postea Leo Imp. Constitut. 65. ad Stylianum de Incantatorum pæna: vt recte aduerterunt Nicol. Remigius: & Pet. Gregorius, & Godelmannus, quàm, quod Tribonianus, homo plane scelestus, prætermiserit, causam aliam non video, quam quia ab omni erat pietate & vera religione alienus. ibi Leo grauisimis verbis negat quidpiam vere bonum his artibus effici: sed apparens illud bonum, illecebramatque nassam esse, quæ illecebras (inquit) in malorum omnium extremum vbi à summo bono exciderint, absorbeat, conuertit habemus. Notum enim no-

E

his est illas, ut quisque ipsis dedunt pro creatore ac Domino infaustus dirisque demonibus adhaereant efficiere: & qui illas affectantur, hos, per externarum rerum latram quandam speciem, vulnera in anima excipere. Quale quiddam interpuandam me: iulo's frequenter accidit, qui dum scelus interdum excipere manu nolunt, illis vel caput vel ventrem exponunt. Sane vero si quis aliquo modo incantamentis usus esse deprehensus fuerit, siue id restituenda conseruandave valetudinis, siue auertenda a rebus frugiferis calamitatis causa fecerit, u apostatarum poenam subiens vltimum supplicium sustinet. Sed & Caroli Quinti constitutio hos arbitrio iudicis condigna poena puniri iubet b.

Dico 2. Diuina & positua Ecclesia lege semper prohibitum fuit uti maleficis artibus, vel maleficis consulere etiam in bonum finem. Est communis Theologorum sententia & etiam Canonistarum, Probatur 1. ex sacra Scriptura Deus id prohibuit. Leuit. 19. v. 31. Non declinetis ad magos, neque ab ariolis aliquid sciscitemini, ut polluamini per eos & capite v. 6. anima qua declinauerit ad ariolos & magos, & fornicata fuerit cum eis, poenam faciem meam contra eam, & interficiam illam de medio populi sui. Vnde patet hoc esse peccatum mortale Deu. 18. v. 10. Nec inueniatur inter, qui lustrat filium suum aut filiam ducens per ignem, aut qui ariolos sciscitetur, & obseruet somnia atque auguria, &c. Anno quoque testamento vetat D. Paulus, quando iustam damnationem comminatur illis, qui ipsi impingebant eum mala facere ut bona euenirent ei: quo significat, graue peccatum esse mala facere in bonum finem: quod tamen praetexunt qui maleficorum opera ad morbos depellendos tempestatesque arcendas abutuntur. 2. probatur ex

A perpetuo Catholicae Ecclesiae vsu, quae semper id improbauit, ut plurimi canones ostendunt d, & presbyterum damnarunt, qui bono sine diuinationem fuerat expertus e 3. probatur ex Patribus, D. Chrysostomus f, cuius mors homini Christiano subeunda, quam vita ligaturus redimenda. Huc referendum illud B. Leonis g, cum eis (scilicet demonibus) nihil amplius liceat, quam iustitia diuina permiserit; agunt tamen verutissima arte fallaciae, ut ex arbitrio propriae potestatis aut parere videantur, aut laedere; & multis (quod dolendum est) ita per nequitiam simulationis illudunt: ut quidam illos & timeant pati inferos, & velint habere placatos, cum beneficia demonum omnibus sint nocentiora vulneribus. quia tutius est homini inimicitiam diaboli meruisse, quam facere. Nec non ista D. Augustini h; cum ergo causae articulus venerit, ut haec proponatur conditio: aut faciendum esse contra Dei preceptum, aut ex hac vita emigrandum, quorum duorum homo si cogatur alterum eligere, comminante mortem persecutore (idem est de morbo per maleficium immisso) ibi eligat Deo dilecto emori, quam Deo offenso viuere. ibi oderit in hoc mundo animam suam, ut in vitam aeternam custodiat eam.] Ex his.

B

C

D

E

F

Infertur primo peccare iudices, qui cogunt malefica benedictione quadam ijs quos laeserunt maleficium auferre. Nam haec benedictio illarum, nihil aliud est, quam formula qua ex pacto demon cessaturus: & si benedictione vera sanandus aeger foret, praestaret ut benedictione Sacerdotis, vel alterius probi hominis quam malefici, cuius oratio Deo est execrabilis, neque licet nobis cum infidelibus haereticis, apostatisque oratione in diuinis iungi. Vnde

d. c. qui si-
ue Salua-
core, 26. q
1. c. admo-
neant. ca.
no obser-
ueris 26.
1. 7.
e ca. ex tu-
ude fo: ti
f nom. 8.
ne pit. a.
Coloff.
g Ierim. 19
ie pall.
Domini.

h tracta. 5
in Iohan.

Cccccc

sequi-

b Alchufi-
us li. 1. la-
risprud.
Rom. 52.
Richard.
conf. 112.
L. 47.
Kitcho-
uius tom.
1. conf. 2
Mollerus
conf. Sa-
xon. p. 4.
lect. 8.

c ad Rom.
3. v. 8.

sequitur etiam maleficam obtemperantem tali iussioni, & agros hoc remedio vtentes peccare. Valde quoque falli illos, qui existimant licere maleficijs sanitatem querere vel conferre, si id magistratus iubeat.

Infertur 2. veram esse decisionem articuli Parisiensis. 5. Quod licitum est vti magicis artibus, vel alijs quibuscuque superstitionibus à Deo & Ecclesia prohibitis, pro quocumque fine bono: error. quia secundum Apostolum non sunt facienda mala, vt eueniant bona. & decisio art. 6. Quod licitum sit, aut etiam permittendum maleficia maleficijs repellere: error. & art. 7. Quod aliquis cum aliquo possit dispensare, in quocumque casu, vt talibus licite vtatur error.]

Infertur 3. impium & hæreticum esse dictum Paracelsi, nihil referre, an Deus, an Diabolus, angeli vel immundi spiritus aegroj ferant, opem modo morbus curetur.

Infertur 4. periculosam esse, & erroneam, vel saltem non satis euolutam & explicatam sententiam Nicolai Remigij k, precario non licere opem à maleficijs impetrare, sed licere, vi & verberibus eam extorquere: qui hoc faciat, nunquam, qui illud, semper lethaliter peccare.

Quorum vtrumque, falsum videtur. licet enim aliquando id precibus petere & impetrare: aliquando etiam verberibus ad id adigere, non licet. Non igitur eo recurrendum, sed res longe aliter explicanda. distinguendū videlicet primo inter maleficum paratum auferre maleficio nouo, & non paratum: aliter enim peccat qui hunc, aliter qui cogit illum. 2. distinguendus auferendi modus, an cum maleficio, an sine illo id fiat: quæ communiter theologo solent attendere.

A Igitur primo falsa & erronea est sententia Paracelsi & similium, licere maleficia maleficijs tollere.

B Quidam putant licere tollere maleficium, non per maleficia, sed per res tamen superstitiosas & vanas: videntur hoc multi Canonistæ tenuisse, & nonnulli Theologi, & legistæ a si superstitionis vocabulo hi DD. recte vti; nequit negari, hanc opinionem quoque erroneam esse. quia superstitio res est per se mala, nec malum licet faceret, vt bonum eueniat. docet hoc Syluest. verbo maleficium numer. 9. Rosella vero & Tabiena non tenent illam opinionem, sed dumtaxat referunt.

C Alij itaque fatentur per superstitionis media tolli non posse; posse tamen per vana, quæ non sint illicita, sic Ioa. Friburgen. in summ. confessar. & id legitur Rosella b, qui exemplum ponit. si maleficiati facerent celebrare tres missas de Domina, & postea omnino nudi operam darent liberis querendis, credentes maleficium cessaturum. Sed hoc exemplum mihi non placet, tum quia rem ad certum numerum missarum restringere, id non caret superstitione, tum quia medium illud non modo vanum est, sed & inhonestum, & vix potest peccato carere: si tamen omne peccatum impudicitiae & inuerecundiae deforet; neque vis in numero poneretur, neque fides adhiberetur ipsi actui, sed misericordiae diuinæ per missæ sacrificia propitiandæ: tunc posset admitti exemplum. Deinde si vana remedia sumant, pro omnino vanis hoc est inanibus, sicut omnis vana locutio est peccatum, sic nulla vana operatio caret peccato, saltem veniali, cap. illud. 26. quæst. 2. si vero vana vocant indifferentia, tunc si quis adhiberet ea inuincibiliter neciens esse peccatum, nullum foret pec-

catum

lib. de
morb. ca
luco & l
de hyper
hyl. mor
bis cur.
lib. 3. da
monolat.
t. 3.

a Huber
ria & Ge
red que
legimus
Spranga
a Maico
x est fin
licite
referunt
a. e. red
lunt. Pa
Grego.
supra &
Rickus
i. de pro
aque ta
g. de.
v. imp
dimen
t. au. v

catum; si non inuincibiliter, non tamen affectate ignorans, foret tantum veniale: idem foret, si quis faceret credens aut volens experiri an per talia maleficium solvatur, non per operationem diaboli, sed per cessationem eius ab operando; propter pactum quod maleficus cum diabolo habebat de cessando quando hoc vel illud fieret. vide *Silu. supra num. 9.*

G. Tertia sententia. quædam est Petr. Aureoli in 2. 34. *question. 2.* & Angeli *verb. superstitio §. 13.* licere à malefico parato petere, vt maleficium maleficio tollat. exemplum huius rei subpeditat Ioannes Nider c. *Inquisitor* (inquit) *Ed- uenensis mihi referebat, quod modus tollendi maleficium, aut se vindicandi in malefico, talis practicabatur suo tempore. Venit enim aliquis læsus in se vel in suis ad maleficam sciscitans malefactorem. Tunc malefica plumbum liquefactum aliquoties fundebat in aquam: quousque opere demonis in plumbo imago aliqua videretur: qua visa imagine malefica quasiuit ab explorante, in qua parte vs læsi maleficium tuum, & in eodem vulnere eum agnoscere? cumque explorator locum eligeret, statim malefica in eadem parte imaginis, qua in plumbo relucebat; fixuram vel vulnus per cultrum posuit, & locum vbi reum inueniret indicauit: nomen tamen nullatenus manifestante; sed experientia teste malefici per omnia læsi reperiebatur, sicut sua imago plumbea.]* hæc ille. hoc ergo secundum Aureolum liceret: & secundum Remigium posset verberibus maleficus ad hoc faciendum adigi. Argumenta Aureoli sunt. primo licitum est ab vsurario parato vsuras petere; & à parato conferre Sacerdote, in peccato Mortali constituto, sacramenta petere; & deferre iuramentum idololatriæ.

A quem scio per falsos Deos iuratum, ergo similiter in nostro casu petere à malefico parato, &c.

Secundo non potest excogitari remedium aliud ad tollendum maleficium: ergo si hoc quod vnicum est vti non licet, nõ licet illud tollere. Sed hoc merito censetur durissimum: potius ergo dicendum, hoc vnico medico vti licere.

B Verum hæc argumenta nullius momenti sunt. Eorum enim que in primo ponuntur argumento plane dissimilis ratio est. nam illic inducuntur ad id, quod sine peccato facere possunt, si velint. sacerdos enim potest conari conteri, etsi tempus habeat confiteri: vsurarius potest dare mutuum simpliciter, idololatra potest per Deum verum iurare: sed operatio malefica, quæ petitur, est intrinsece mala, nec sine peccato fieri potest, ideoque nec peti.

C quia petendo consentit eius malitiæ, quod semper illicitum d, & teste Apotolo ad Roman. *digni sunt morte non solum qui talia faciunt, sed & qui consentium facientibus.* In secundo argumento, falso supponitur, alia remedia non superesse, super sunt enim alia, de quibus postea; quod si non superessent, præstaret milles quam per peccatum semel sanari. nam bonum animæ corporis bono præferendum est, & honor Dei cunctis anteposendus. Neque hoc durum: videri debet scienti: quod *qui amat animam suam plus quam Deum, perdet eam, &c.*

D Remigius vero coactionem suam atruit sequentibus argumentis. primo quia talis coactio inhonorat diabolum, & est expers omnis pacti. ergo licita est. *Respon.* magis inhonorat Deum, quia cogit alium peccare. immo nec inhonorat diabolum, quia cogit maleficum vt inuocet & honoret dæmonem: ipse

d. Tho.
de malo
13. q. 4

quoque eum honorat, quia non modo credit dæmonem posse, hanc medelam adferre, sed etiam concurrat positivè ad actum positivum dæmonis, vero pluris hoc facit, quam mancipij sui iniuriam, cuius afflictione solitus est gaudere. Nec potest dici expertus pacti taciti, qui cogit maleficum ista perficere, virtute pacti quod maleficus cum dæmone iniit.

Secundo probat hoc pacto, licet à fure fugiente rem vi sibi ereptam alia vi repetere: licet arcem ab hoste iniuste occupatam armis recuperare: licet vinculis pertyrannidem mancipatum, astu violenterque eripere: cur non hæc vis licita, ut innocentem morbis indignissimis sanemus? *Resp.* illationem esse vanam, quia reliqua illa licita sunt, & iuri diuino naturali que consentanea: maleficiū vero maleficio sanare omni repugnatiuri.

Tertio nititur auctoritate. *nullus Cod. de malefic. & mathem.* ubi tantum punitur, qui aruspicem vel magum induxerit precibus vel suasionibus, ergo criminis atrocitas in hoc suavi inductione consistit. Cōfirmatur: quia Photius in Nomocanone dicit legis illius pœnam tantum debere intelligi, ubi *δὲ ἰσχυροῦς* id est per sacrificia & mactationes, negotium peragatur. Non ergo locus est pœnæ, quando malo adiguntur. *Resp.* puerile argumentum hoc esse, illius simile; si quis dicat, lex eum punit, qui præmijs & blanditijs, & per artem lenoniam, mulierem ad flagitium pellexerit: ergo criminis fæditas in hac blanda inductione & pellacia posita est: & inferat postea, igitur puniri minime debent, qui vi minisque matrem familias in thori violationem impulerint. Constantinus autem id tantum vetuit ea lege, quod quidam sibi iicere putabant. nam sponte facienti,

A nullam se iniuriam facere credebant: id vero quod multo grauius erat, non vetuit ea lege, quia res aperte iniqua minus indigebat noua legis coercionem. Quare Salyce, & Fulgos. mentem Imp. attendentes de quibusvis euocatorib. & prouocatoribus idem obrinere censuerunt: nec illa Photij limitatio vltimus protrahenda, quam ut significet Imperatorem de illis egisse maleficis, qui tum temporis priuatim, prætextu amicitiae, & hospitij recepti in domos gentilium, dæmonibus clanculum sacrificabant: quod ipse fieri prohibuerat alia lege. Nec tamen vllus sanæ mentis hinc inferat, licita fuisse maleficia Magorum, in quibus non sacrificabatur. potest enim vnum factum ex pluribus capitibus illicitum esse: quorum vno cessante, ratione reliquorum adhuc illicitum manebit.

Dico igitur tertio, *sententia hæc Aureoli, Angeli & similium est erronea & causa multorum peccatorum: nec licet vilo modo nec ab imperato, nec à parato petere, ut maleficium maleficio tollat.* hæc est communis sententia Theologorū, Aureolum & Angelum ideo grauissime reprehendentium: tenent quod dixi D. Thom. D. Bonauen. Sco. Thom. de Argentina & alij in 4. d. 34. Silu. verb. maleficium q. 8. Armilla num. 2. Tabiena vers. impedimentum 12. num. 9. Rosell. sup. Caietan. 1. 2. q. 78. art. 4. Pet. Ledesm. ad 3. q. 58. a. 2. d. 2. Alphons. à Castro lib. 1. de iust. hæret. punit. cap. 15. Sprenger. p. 3. mallei. q. 16. Nider sup. Nauarr. ca. 11. numer. 29. Angl. q. de arte Magica art. 6. diffi. 2. Abulens. in c. 19. Matth. q. 90. lit. O. Dom. Sot. in 4. d. 34. q. 1. a. 3. & 8. de iust. q. 3. a. 2. Vigner. c. 16. §. 4. Marti. Ledes. in 4. q. 60. a. 2. Brianjon. q. 13. conc. 2. Orbell. q. 34. Vngarellus addit. ad Angel. d. §. 13. Henriq. lib. 2. de matrimon. ca. 8. n. 2. & n. 3. in fi. Probatur, quia hoc sacræ litteræ,

canones,

a. 1. C.
Theodori
de malef.
& mathe.

canones, ius civile & SS. Patres improbant, ut ostensum fuit concl. præced. 2. quia non licet consensum præbere peccatum alterius *b. 3.* quia licet sic paratus peccare: hoc tamen peccatum, & isto tempore, non faceret, nisi inductus. 4. quia ut actum per se malum nemo vnquam licite facit: sic, nec ad eum licite poterit induci *c.* Nota magis peccare, qui cogit inuitum, quam qui orat paratum. nam qui cogit inuitum iniurius est cogendo, & simul cooperatur: qui petit à parato, nullam ei facit iniuriam. quod nota contra Remigium.

Dico quarto, haud dubie potest malefici induci, ut per modum aliquem iurium tollat maleficium. In hanc sententiam conueniunt omnes in præcedenti conclusione citati DD & est verissima, caretq; dubitatione nam quidam DD. non satis clare loquuntur, etsi bene sentiant. Guido Brianfonus in collect. vno supra 4. sent. q. 13. concl. 3. Immo (ait) ego fortius dico, quod si aliqua persona erat impedita, vel vexata quacunque vexatione per aliquam personam sortilegam per pactum demoni: & per orationes, vel vota, vel artes, non posset sanari, nisi ab illa persona qua talia intulit. Dico, quod accederem ad illam personam, qua mihi dedit talia, non ut faciam homagium diabolo, nec ut colam illum sortilegum, sed ut mihi auferat, quod mihi dedit. Si ipse agat cum diabolo, ego non consentio: sed tantum peto, ut remoueat malum quod mihi dedit. Et multotiens iustitia cogit tales, ut restituant sanitatem, quam abstulerunt. Immo si proprius diabolus dedisset mihi talia, dicerem sibi, quod à me remoueret tale impedimentum, nullo tamen modo faciendo sibi homagium. Sed quod ait de Diabolo. id ego prorsus periculosum puto, & merito negauit Sotus in 4. d. 34. q. 1. a. 3. Nam non possum petere, ut ab amico,

A quia cum eo inimicitias, indcente Christo gerere debeo: omnis etiam mihi cum eo familiaritas & communicatio interdicta est. Per modum vero imperij, non possum iubere, quia mihi non subiicitur. Duntaxat in Dei nomine, per exorcismi modum, ei possem imperare. Nec etiam simpliciter verum est, licere semper petere à malefico, ut malum remoueat. Quid si enim sciam maleficium non posse tolli, nisi modo illicito: certum est me tum non posse petere. *d.* quid si etiam moraliter mihi constet maleficium etsi possit tolli sine maleficio, non tamen sublaturum nisi cum maleficio? certum etiam puto, tum non licere petere, ut tollat. Potest huius rei exemplum dari, quando petitur tolli ab eo, qui non est auctor maleficij, nec locum & modum maleficij & curationis ab ipso malefico, vel homine alio intellexit: nam talis non potest curare sine maleficio alio, aut demonis cooperatione noua. Quare raro admodum, vel vix vnquam licebit petere ab alio, quam ipsomet maleficij auctore.

Dico igitur quinto, licet à malefico petere, immo licet etiam illum minus & leuius v. r. verbis cogere, ut maleficium tollat, quandocumque probabiliter credo illum sine maleficio, modo aliquo licito id facere posse, siue quandocumque non sum moraliter certus, quod utetur modo illicito. Est sententia communis Henrici postea citandi, Scoti & omnium citatorum in concl. 3. & Præterea Ioan. Bassel. Vorriloni in 4. d. 34. Caietan. in verb. maleficium. & in opusc. 12. tom. 2. Gabr. in 2. d. 28. a. 4. dub. 2. Binsfeld. in l. eorum q. 5. C. de malef. probatur, quia hoc est uti iure meo, inducere magum ad id, quod faceret tenere, & sine peccato, si velit, potest facere, non autem est consentire pacto quod demon habet cum mago. De co.

d. Pet. Ledefm. sup

e hoc voluit haud dubie idē Ledefm. & Henring. d. n. 3. in ū.

actione id concedit Remi. de precibus negat, sed ratio nostra, & cōmunis sētētia DD. de precibus idem conuincunt. de iussione exemplum habemus B. Theodori Archimandritæ, qui Theodorum Magum ad pœnitentiam adductum iussit, primum omnia peccata sua confiteri. 2. si quos haberet libros maleficos in medium proferre. 3. quoscumque homines aut domos aut animalia maleficijs suis obtrinxerat, dissoluere. 4. non amplius ea in quem, quam exercere, sed pœnitentiam agere.

H. De verberare & minis probatur quoad eos, quos constat maleficio læsisse. quia non tam infero iniuriam, quam illatā repello: & sicut crumenam meam possem furi extorquere, sic etiam possum mago quam quasi detinet corporis sanitatem. Confirmatur hoc, quia docet experientia, nunquam nisi vi coactos maleficio tollere velle Dixi, leuibus verberibus. quia grauius vulnera vel immodicos cruciatus inferre, id ad iudicem sceleris vindicem, non ad priuatos pertinet. Leuia non erunt, si malefica inde imminet periculum vitæ, mutilationis, aut grauis morbi.

Caletan. g. cautelam proponit, vt quis expresse protestetur, se nihil commune cum Diabolo habere velle. Hæc sane prorsus necessaria cautio, quando petitur ab eo maleficio, qui non intulit maleficio. vix enim (vt dixi) sine peccato talis potest maleficio auferre. Sic cum crudelis & nefarius Bertulphus dixisset coniugi suæ B. Godoleug, in eam ferociæ suæ causam, esse dæmonem, & ex maleficio natum discidium, addidissetque se nosse scēminam, quæ iactiter se posse illos mutuo amore & beneuolentia adeo connectere, vt non queant coniuges ardentius se amare: respondit Sancta mulier, *Christi ancilla sum, illi ego omnia commendo: si tamen absq,*

Georgi-
s in vita
Theo-
dori, apud
rium
encl. A.
il.

rom. 2. 0
usc. 12.

A sceleris alicuius commixtione id fieri potest, quod dicit, non refragor h.] Si quis ab ipso, qui nocuit, medelam petat; fortassis absolute loquendo, non est necessarium addere illam protestationem, sed sufficiet absolute (in casu conclusionis huius quintæ) petere vt nocere desinat. quia res quæ petitur bona & iusta est, nempe non nocere proximo: & potest ac tenetur maleficus id licito modo facere, nempe per mediū aliquod naturale (si nouit) vel per signi destructionem. ideo quod de pecunia ab vsurario mutuanda dictū, id hoc vim obtinet. Attamen semper utilius erit & tutius hanc protestationem adijcere, maxime si petā vt tollat maleficio, vel quid aliud huiusmodi, quod non nudā cessationem: sed quiddam actus positivi significat. quia malefici vt plurimum sunt homines idiotæ, & alia quam superstitiosa remedia ignorant. Quare etiam consulo, vt petatur ab eo, quo remedio sit vsurus. si nolit dicere, non est vtendū eius operi: quia hoc ipso fati indicat se vsurū remedio illicito. Si verò indicet remedium tunc si satis prudens es & doctus, ipse considera & discerne, an sit licitū necne: si non es idoneus index, doctiores & prudentiores consule: si dubitetur an sit medium naturale, consulantur medici: si vero an sit diuinum consulantur Theologi. In his etiam diuinis aduerte, tunc prestare illa applicari à Sacerdote, quā à malefica. Nam si miraculosa operatio est, Deus illam potius operabitur per seruum tuum, quā per Diaboli mancipium, si malefica dicit, non profuturum, nisi ipsa adhibeat: satis hinc apparet, aliquid eam adhibituram ex pacto conuento. Quare nec videtur toleranda praxis quorundam iudicū: qui cogunt maleficas benedicere & grotis ex maleficio: & si sanentur,

h. Drego
Gestell.
lissa vita
S. Godo-
leuz. 1.
Julij.

tunc

tunc habent pro iudicio certo, quod sint malefici. Liceret tamen iudicibus eas cogera, vt citra maleficium liberare conarentur: sicut licere priuatis iam docui, atque ita intelligendus Brianfonus d. conclusio. 3. Quod si res moram non pateretur, & maleficus non foret persona rudis & idiota, sed satis prudens ad discernendum maleficam curationem à naturali vel diuina: & tunc aliquis simpliciter secutus fuisset sententiam Pet. Ledesimij sup. credidissetque dicenti se non vsuram vllò maleficio, non auderem damnare post factum: sed ante factum: semper vtendum puto consilio & examine quod dixi. Reuera enim qui non examinat, neque interrogat, neque proteltatur, neque aliam adhibet cautionem vt intelligat, an remedium quod adhibebitur sit legitimum, an illicitum: is non videtur facere: quod in se est, sed obijcere se temere periculo peccandi: quia nouo periculo peccandi obijcit rudem illam & idiotam & peccatricem animam.

QVÆSTIO III.

An liceat maleficij signum destruere, vt diabolus nocere desinat?

NOTA primo signa malefici vocari, ollas, ligamina, claustra, plumas, liberides, & similia: quæ, ex pacto cum demone inito, magus adhibuit vt aliquis maleficio lædatur: pactum vero esse solet, vt quamdiu ligula sic nodata fuerit, vel tale quid sub limine defossum, vel sera clausa manserit: tamdiu talis persona sit maleficiata: aut moriantur, qui in tali loco erunt, aut intrabunt vel exhibunt, & huiusmodi: de quibus actum lib. 3. Porro de ligaminibus &

A ollis, res notior est: de sera legi apud auctorem innominatum libr. pœnitentialis à Rectore & Academia Colonienfi ante annos centum approbati, & excusi: capit. 70. quod est impotentia coeundi: Parisijs (ait) contigit, quod quadam fortioria virum, qui eam reliquerat impediuit, ne posset cognoscere aliam, quam legitime superduxit. fecerat enim incantationem suam super clausam seram, quam in puteum quendam misit, & clauem similiter in puteum alterum, & sic diabolo promouente vr. ille factus est impotens cum vxore sua.] Quæritur ergo V. liceat aperiendo claustrum, comburendo capillorum glomum, soluendo ligula nodum, vel effodiendo ollam, & exurendo quæ in illa habentur, aut similia remouendo, perdendoque maleficium destruere, & liberare maleficiatum?

B

C Dux de hac re sunt sententiæ. vna, nullius quod sciam in libris editis, in quibus nondum mihi contigit inuenire: sed nostris temporibus Ioann. Hesselius à Louanio, in prælectione lib. 4. sent. docuit nullomodo licere, hoc haud dubie pio docuit animo, & vt homines à maleficio abstereret: quam tamen prudenter & vere, manifestum spero fore exijs quæ hac quæstione disserentur. multi ex eius discipulis, rem non multum discutientes, neque auctores alios curantes, Pythagoræorum more, vt oraculum exceperunt: neque in scholis tantum docuere, sed in concionibus a deo nonnunquam calide: vt contra sentientes damnare, & etiam pœnis Ecclesiasticis coercere, sint conati: non modicam scrupulorum carnificinam etiam pijs & bonis, iniicientes, hoc ergo diligentius res discutienda, quam cum superioribus annis docerem, ideo breuiter perstrinxi, quod tum nescire aliquem ex doctioribus communem sententiam, quam amplectebam & amplector, probare.

D

E